

NOSALTRES SOLS!

20
cts.

PUBLICACIÓ ADHERIDA A LA UNIÓ CATALANISTA

REDACCIÓ: CANUDA, 14, pral.

Any II - Núm. 50 - BARCELONA, dissabte dia 26 de Març de 1932

ADMINISTRACIÓ: PI, 7, pral.

AL POBLE DE CATALUNYA

MANIFEST - CRIDA

Per damunt de la baixada de la política dominant a Catalunya, obra nefasta a ciutat i netament caciquil a la ruralia, ens vénen salutífers aires de patriotisme que reanimen les voluntats d'acció i la fe en l'esdevenir de la Pàtria.

La nostra joventut estudiantil ha donat un marcat tomb de cara a Catalunya. Planava damunt de la Universitat barcelonina un feixuc ambient espanyolista i veiem amb profunda pena com els nostres estudiants s'hi mostraven insensibles, adaptats o com conquerits a una trajectòria provinciana, traçada habilitadament per Antoni M. Sbert. Potser en les noves direccions empreses hi manca un sentit més profund de nacionalisme. Potser sí. Però no podem, per això, deixar de sentir satisfacció i alegria veient que el demà intel·lectual de Catalunya no és un valor totalment perdut pel pacient modelar la nacionalitat catalana.

I al costat d'aquesta realitat esperançadora, hem vist també el franc i noble triomf del nostre bon amic senyor Maspons i Anglès. Ell és, en aquests moments, el veritable seny ordenador de Catalunya. En la seva paraula, amara de catalanitat, i en els seus judicis, enfortidors del sentiment del dret, hi ha vinculat tot el pensament de Catalunya. Radicals i no radicals, patriotes i polítics, tots han de trobar, tant en la seva conferència a l'Ateneu com en la de dimecres a La Falc, com en el seu insuperable dictamen ara de poc publicat, un punt substancial de concordança ideològica.

Catalunya i el dret de Catalunya! Aquestes dues valors han adquirit en aquests moments, per l'obra de Maspons i Anglès, una plasmació clara i bella, que bastaria per ella sola a donar contingut al moviment nacional de la nostra terra.

Nosaltres hem de saludar amb fervent entusiasme l'obra del nostre estimat amic Maspons, no perquè ell és un home de la Unió Catalanista, un dels pocs homes fidels a la Unió Catalanista, sinó perquè ella té el gran mèrit de constituir el punt d'unió obligada de tota l'espiritualitat catalana.

Per tots costats la remoció es produeix. Animes acovardides per la visió de tants inesperats claudicaments, reaccionen, i es veu la tornada a la normalitat patriòtica. Es de cara als fets essencials que ens hem de girar. Es de cara al bo i vibrant que té la Pàtria que hem de romandre, tot deixant de sentir-nos acorats en extrem per les desviacions que s'han produït en certs i determinats sectors.

Repetim les paraules de Maspons: «Catalunya no ha dit mai que no volia ésser». La qual cosa vol dir, ben clar i ben net, que per damunt de tot, de tota detentació del seu dret i de tota dilapidació de les seves possibilitats, Catalunya conserva la voluntat d'ésser. I els patriotes catalans no podem mantenir-nos insensibles ni decebuts davant d'aquest acte racial de conservació, car mentre Catalunya conservi aquesta voluntat d'ésser, Catalunya, més o menys esclava, serà sempre la nacionalitat única i permanent dels catalans.

El nostre afany de llargs anys de lluita i de polir la sensibilitat de nacionalistes, està clar que ens ja estar assedegats de plenitud d'independència. Voldríem accelerar l'adveniment de la Catalunya amb un cos d'Estat lliure. Més cal pensar que tot es realitza per un procés evolutiu, en els trasbalsaments dels estats de coses i de dret. Per a fer de la Nació Catalana quatre províncies espanyoles, la força, tot el pes feixuc i tirànic de la força, ha hagut de menester un procés evolutiu de molts segles.

LA DEPRESSIÓ PATRIÒTICA ACTUAL

El canvi de règim de l'Estat espanyol ha produït una pertorbació en els partits polítics catalans. Si bé l'afirmació d'un ministre català de la República espanyola de que aquesta havia espanyolit Catalunya, és falsa, en quant al nostre nacionalisme, no ho és aplicada a l'actuació dels partits polítics. Si sols un d'ells proclamava el seu espanyolisme, concòrdia i col·laboracionisme amb el poble i l'estat opressor durant la Monarquia, avui tots els altres partits catalans, àdhuc els que abans es declaraven separatistes, s'han apropiat les orientacions d'aquell primer i proclamen llur espanyolisme, concòrdia i col·laboració de cara a la República, fins a l'extrem de considerar com a solució del nostre problema nacional un Estatut que intenta artificialment relligar el fet de la nacionalitat catalana a la ficció de la unitat espanyola.

Aquest oblit general dels fonaments de tot nacionalisme faria témer que s'hagués esvaït entre els catalans el concepte de Pàtria com si fóssim un poble sense esperit nacional, que ha perdut el noble afany de regir-se lliurement a si mateix i es resigna a ésser absorbit per un estat aliè.

Per sort el nacionalisme català és ja prou ferm, si no en la política, en la consciència dels catalans, perquè aquesta claudicació hagi estat general. Arreu de la nostra terra hi ha nombrosos grups de patriotes que no s'han deixat seduir ara per uns quants tòpics llampanants, com abans no havien volgut rendir-se a les persecucions de la Dictadura, i lliures de compromisos polítics refusar ara més que mai renunciar llurs conviccions i llur ideal de sempre: la plena i total llibertat de Catalunya.

EL DRET A LA SOBIRANIA PROPIA

Es un dret que deriva del fet d'ésser Catalunya una nació i que recolza en la voluntat del poble repetidament manifestada.

Perquè Catalunya és una nació li pertoca una sobirania total i absoluta, sense ingerències alienes, única manera de regir, desenvolupar i perfeccionar la seva personalitat nacional i la dels seus ciutadans i intervenir directament i lliure en el conjunt d'activitats internacional per aportar així la seva contribució pròpia a l'obra de progrés i millora de la Humanitat. Les úniques limitacions que poden ésser

Aquest manifest en breu serà escampat arreu de Catalunya amb les signatures que estan recollint les ponències iniciadores del Partit.

Per adhesions:

Unió Catalanista, Canuda, 14, pral.; Comitè provisional de la Secció Ferroviària d'Estat Català i Elements d'Estat Català, Casp, 12, primer, lletra I; Agrupació Nacionalista Radical «Nosaltres Sols», Pi, 7, pral.; Estat lliure català, Salmerón, 87; Club Esportiu Catalunya, Pi, 7, pral. Oficines centrals: Casp, 12, primer, lletra I.

Per a renèixer i reintegrar-se una nacionalitat al concert jurídic de les nacions civilitzades del món, cal un procés de superacions i d'eliminacions que afavoreixin o promoguin l'avinencesa de conquerir per les vies legals del dret o per la revolució a temps, aquella plenitud d'independència a que han d'aspirar i aspiren tots els pobles que no han perdut la voluntat d'ésser.

admeses a aquesta integritat de sobirania són les que deriven de la convivència en la comunitat internacional representada per la S. de N.

Organ de manifestació i d'actuació d'aquesta sobirania ha d'ésser l'Estat Català, independent d'ingerències i sobiranes forasteres, encarregat de regir la vida interior i exterior de Catalunya.

LA LLIBERTAT ES POSSIBLE

En proclamar la totalitat dels drets de Catalunya sabem els obstacles en què hem de topar: la feblesa de consciència nacional en certs sectors i la por de les dificultats que pot trobar la vida de la naixent República catalana.

Quant al primer, mentre lluitem intensament per a enfortir la catalanitat del nostre poble, valorem justament l'eficàcia de l'actuació d'una minoria activa i que sent l'entusiasme d'un ideal.

La fe en Catalunya i en els seus destins ens dona coratge per a enfrontar-nos amb les eventuals dificultats d'un estat en constitució. Trobarem, però, les millors armes per a lluitar-hi en l'organització, l'estudi i la preparació reflexiva. Totes les nacions que aconsegueixen llur independència després de la Guerra Europea, passaren una crisi circumstancial que saberen superar i no hi ha raó perquè Catalunya, amb patriotisme, laboriositat i decisió, no venci les dificultats que se li presentin en començar la vida com a Estat lliure.

EL DRET A LA LLIBERTAT ES IMMUTABLE

El dret de Catalunya a la plena sobirania i llibertat és quelcom inalienable perquè deriva de l'essència mateixa de la seva nacionalitat i, per tant, és independent de les vicissituds històriques i dels canvis polítics que el poble oprimat o l'opressor puguin sofrir.

Es per aquesta causa que hem considerat sempre falsa i mancada de raó l'excusa que ara presenten alguns ex-separatistes en dir que ho havien estat de la Monarquia, però que no ho són ara de la República. La causa de la nostra llibertat nacional s'empeiteix així fins a devenir una qüestió política de canvi de règim. Catalunya té una lluita per a la llibertat entaulada no contra un rei ni contra una República, sinó contra el poble que detenta les seves llibertats. Contra un poble que un dia ens arrabassava les llibertats representat per un rei que proclamava el seu dret de conquesta damunt Catalunya i que avui constituït en una Repú-

blica accepta l'herència d'aquests drets borbònics i els proclama en la Constitució sota la forma d'expressió de la sobirania del seu poble, mentre retalla fins a deixar-lo inservible un Estatut que havia estat expressió circumstancial de la sobirania del nostre poble.

EL PROBLEMA DE CATALUNYA SEGUEIX SENSE SOLUCIÓ

Els drets de Catalunya podrien haver trobat satisfacció el 14 d'abril. Però no la trobarem. Menys encara podran trobar-la en un Estatut parcial i mutilat. El problema resta en peu sense solució.

Tal com fracassà amb la Monarquia fracassa ara amb la República la política catalana de les peticions moderades i de la concòrdia.

L'UNIC CAMI

Com trobarà, doncs, Catalunya la seva llibertat total? Unint-se tots els patriotes en un bloc compacte, fent el front únic, la unió sagrada en un partit que, enlairant l'esperit del poble, no descuidi res del que dona a les nacions força, prestigi i dignitat. Per això la crida que fem a tots els patriotes, l'adrecem per un igual a tots els estaments. No volem formar un partit de classe ni un partit confessional.

Ens agermana a tots l'ideal de la nostra independència i ni les qüestions religioses ni les qüestions socials, que deuen ésser resoltes per nosaltres mateixos i a casa nostra amb esperit liberal, amb dignitat i justícia, podran separar-nos. Deuem, però, fer una referència a la qüestió social, guardant-nos de fer promeses a l'obrer que després de les moltes que hom li ha fet sense complir-les, forçosament les hauria de rebre amb ascepticisme. Volem afirmar, no obstant, que la justa solució dels problemes de Catalunya sols pot venir d'un Govern Català amb plena sobirania, així com declarar que nosaltres no serem mai un obstacle a les reivindicacions dels obrers mentre vinguin aprovades per la voluntat de la majoria del poble de Catalunya.

Amb aquest manifest iniciem els treballs preparatoris per a l'organització del Partit Nacionalista Català que defensi amb tot braó la integritat dels drets de Catalunya a la seva plena i absoluta llibertat.

Cridem a tots els patriotes dispersos, especialment la joventut, perquè fermes en el nostre ideal poguem enlairar tots plegats la bandera del nacionalisme integral i assolir d'un cop la independència de la Pàtria.

vegada hauria estat una gran dissort per Catalunya que ho haguessin fet.

La Unió Catalanista, amament, ja fa temps que va indicar quina era la posició a adoptar pels patriotes catalans.

Catalunya ha respost a la indicació de l'entitat cabdal del catalanisme. Bons estols de catalanistes de sentiment nacionalista s'han acoblat i han cristallitzat en la formació d'un partit, la iniciativa de la Unió. I avui les planes de NOSALTRES SOLS! tenen l'honor i el plaer de publicar el manifest que, amb les corresponents signatures, ha d'ésser en breu llençat a la consideració del poble català.

Aquest manifest, assenyalat, no té per objectiu dur a terme una obra demagògica, de cridar fort i no realitzar res, de cercar posicions de moda i obrar regressivament. Ell, abans que tot, és una afirmació. És l'afirmació clara i sobirana de que no tot són resignacions a Catalunya. Per ell sol, Catalunya en resta enaltida i dignificada. Mes també, aquest manifest, significa que l'esperit fidel a la intransigència nacionalista pren lloc a la palestra política, i es disposa a intervenir en la vida de les corporacions catalanes, portant-hi la moralitat i el patriotisme avui inexistents.

Hem de donar a l'acció d'aquests estols la nostra més coral benvinguda. Ells, amb el partit que inicien—i en el qual vinculem la nostra acció patriòtica—, reenfortiran la fe de vells lluitadors i faran molt més encara: donaran forma orgànica i precisa a les activitats de totes aquestes oventuts no tarades pel materialisme i l'utilitarisme que són el seu costat i que esperaven amb recòndit fervor d'hora indeleble de poder entrar en lluita per la Pàtria estimada.

Benvinguts sigueu, publicants d'aquest manifest!

Vosaltres, patricis dignes, marqueu una nova línia a seguir, sense eufemismes enganyadors. Sou poble de Catalunya, amb totes les seves manifestacions socials. El tremp de l'humil proletari ha signat al costat mateix del patró; el del senzill ciutadà al costat de l'intel·lectual; l'innominat al costat del que tot Catalunya el té present. I tot sense gradacions, sense classificacions; car tots són patriotes. I en aquests moments, com sempre, el que cal és la germanor prèvia de tots els catalans, per afirmar el desig de deslliurança nacional i per sostenir ferm les reivindicacions de Catalunya.

L'obrer té en el sindicat el seu lloc adequat i eficaç per a les seves lluites de classe. Però l'obrer, com el que no en sigui, té una Pàtria, un nucli humanal, una societat que ha de realitzar funcions de civilització. I aquesta entitat social no les realitzarà perfectament mentre sigui esclava, mentre se l'obligui a viure vinculada en pàtries, en nuclis humans, o en societats que concreten altres ambients geogràfics, altres maneres de conceptuar les realitats de la vida.

Un sa patriotisme, doncs, ha guiat el pensament dictador d'aquest manifest, que amb gran satisfacció publiquem, i que tenim el presentiment que serà ben rebut per tota la Catalunya de sensibilitat nacionalista.

Més que èxits espectaculars, són conuenients els èxits de convicció; aquells que s'operen amb lentitud, però que tenen la virtut de la perdurabilitat i de la immutabilitat; aquells, en fi, que no han de motivar desenganys i marrades i són, per tant, aptes per les grans obtencions, ja sigui en un pla legal, com ja sigui impulsant i fent útil un pla revolucionari.

A això ve aquest partit.

I cal convenir que, precisament, és això el que esperava Catalunya.

del voler de Catalunya. Els que esfuiguem persuadits que Catalunya vol ésser, per pesat que sigui, hem de recomençar de nou; hem de recomençar la política catalana; hem d'aixecar el crit de la terra i l'esperit de la raça; hem d'aixecar també, ben alta i ben sola, la bandera que els valors innacionals de la nostra Pàtria no han sabut, naturalment, sostenir. I que tal

DOCUMENTAL

La política anglesa a les Índies

Correspondència entre Samuel Hoare i Mahatma Gandhi

Malaviyaji, un fervorós deixeble de Gandhi, publica les cartes canviades entre Sir Samuel Hoare i Gandhi, a propòsit de la darrera conferència de Londres. Aquestes cartes revelen a la llum pública la bona voluntat dels líders de la Independència hindú i el seu fervent desig de col·laborar amb el govern anglès i evitar conflictes sanguinants.

Després de les declaracions del primer ministre i del discurs de Sir Samuel Hoare a la Cambra dels Comuns, Gandhi sentí que si aquell era el darrer mot del govern anglès, ell no podia ja més guardar l'esperança d'una solució pacífica ni continuar el treball emprès en la Conferència de la Taula Rodona. Però com, malgrat tot, Gandhi desitjava aquesta col·laboració, va demanar una entrevista amb Sir Hoare, entrevista durant la qual Sir Hoare féu diverses promeses a Gandhi. Gandhi em féu saber d'aquestes promeses; i com que es tractava de coses molt greus, jo vaig insinuar a Gandhi d'escriure a Sir Hoare de voler-les confirmar per escrit. Gandhi es trobava llavors a Suïssa, a casa de Romain Rolland. És d'allà que escriví a Sir Hoare i d'ell va rebre la resposta per correu aeri, poc després de la seva arribada a Bombai.

Heu-vos aquí el text d'aquestes lletres:

Gandhi a Sir Samuel Hoare:

«Jo resum per escrit la nostra darrera conversació. Vós heu estat suficientment bo per assegurar-me que ni la declaració del Primer ministre ni el vostre discurs als Comuns no representaven la vostra darrera paraula referent a reserves i garanties. M'heu afirmat que tot membre del Comitè de treball podia modificar els textos i adhuc suprimir certs articles. Els membres del susdit Comitè de treball podrien igualment obtenir una investigació referent a transaccions financeres, que serien a càrrec del Govern nacional. Vós m'heu afirmat que el Govern de S. M. prendria en consideració els avisos del Comitè de treball. Si tal es aquesta la correcta interpretació de la nostra conversa, tingueu la bondat de donar-me'n una confirmació per lletra. Jo aniré a Ahmedabad així que arribi a la Índia.

Ben sincerament vostre, Gandhi.»

Resposta de Sir Samuel Hoare:

«Jo responc primerament al vostre darrer punt. Les conferències i les consultacions són la base de la nostra política. El Primer ministre, Lord Hailsham, i jo ho hem suficientment demostrat en els nostres discursos. El Comitè de treball constitueix una part essencial del nostre programa. La consultació del Comitè de treball és ben lluny d'ésser formal. Els seus parers seran examinats de la fàcil més formal, i seran presos en consideració pel Govern de Sa Majestat. A condició de guardar els límits habituals que són necessaris a l'ordre, tot membre del Comitè podrà proposar els assumptes que cregui necessaris i que seran per naturalesa fer avançar els treballs començats per la Conferència.

Referent a l'assumpte de les reserves i de les garanties, el Primer ministre i jo havem exposat en substància tot allò que, després d'un seriós examen, ens ha semblat necessari. Nosaltres ja havem indicat per quins mitjans entenem obtenir referències a aquesta qüestió. Si el Comitè de treball té suggeriments a fer al Govern, si són suggeriments que el Govern les pugui acceptar i que nosaltres les puguem presentar al Parlament com responent a les exigències de la situació, però sota una forma que satisfaci l'opinió hindú, nosaltres farem tot seguit el que podrem per a donar facilitats a les propostions del Comitè.

Pens que aquesta lletra confirma la interpretació de la nostra conversa, però he preferit resumir personalment els seus punts diversos.

Sincerament vostre, Hoare.»

***

La qüestió queda ben clara: Primer. Que Gandhi ha desitjat col·laborar als futurs treballs de la Conferència i que per consegüent ha cercat de treure'n els obstacles que podien privar aquesta col·laboració. Segon. Que Sir Hoare li ha assegurat que aquests obstacles no existien.

Ningú no podrà creure que el Secretari d'Estat que ha signat una carta com aquesta hagi pogut deixar al Virrei de l'Índia refusar una entrevista amb Gandhi, quan aquest cercava per tots els mitjans una col·laboració pacífica. És encara més estrany que Sir Hoare hagi pogut sancionar la detenció de Gandhi, dos dies després de l'arribada d'aquesta lletra. Sir Hoare no s'ha donat compte del trist paper que aquesta actitud representava per a la reputació dels homes d'Estat anglesos. Sir Samuel Hoare pretén que les mesures de repressió preses pel Govern anglès havien estat executades amb sentit i moderació. Aquesta repressió ha estat terrible en les províncies hindües, com ho prova un rapport de Pere Elwin, professor a Oxford, que ha pogut efectuar una enquesta damunt el terreny.

(De «Bombay Chronicle»)

ANGLATERRA GEMEGA

—Tinc reuma en un peu i l'altre no va gaire bé! I ara aquest braç... (De «Le Rire» de París)

Mai no deixarem d'ésser catalans

Després d'haver-ho fet ja altres polítics espanyols, ha parlat Marcellí Domingo. En el seu discurs ha encabí (cosa naturalíssima) algunes paraules i comentaris entorn de l'anomenat problema català.

Ell, que tan assabentat creu estar d'aquest problema, ha fet unes manifestacions completament en desacord amb les aspiracions catalanes. Una de les frases que pronuncià, fou aquesta: «Tinc el convenciment, perquè conec Catalunya, que aquesta acatarà la voluntat de les Corts.»

Quina manera de desconèixer la psicologia de la pròpia terra! Que Catalunya acatarà la voluntat de les Corts Espanyoles? Per quin motiu?

A part de l'arbitrarietat d'aquesta suposició, contrasten aquestes paraules amb les declaracions fetes temps enrera pel mateix ministre.

Recordem que el dia 17 d'abril de 1931, Marcellí Domingo, en unió de Nicolau i De los Rios, vingué a Barcelona a parlamentar amb el president de la República Catalana, com a ministre plenipotenciari de la República Espanyola.

Quan des de Madrid ens enviaren aqueixa ambaixada, els governants d'allà estaven segurs—ho sabem de bona tinta—que Catalunya no transgiria amb les aspiracions madrilenyes. Fou Domingo—el catalaníssim Domingo—qui amb més energia procurà convèncer En Macià que devia transgir.

Seves són aquelles declaracions que publicà la premsa l'endemà de la citada entrevista dient: «Catalunya té en mi un dels més fervents defensors dels seus drets. Jo, en el Govern, he fet una enèrgica tasca patriòtica i estic plenament convençut que les aspiracions de Catalunya seran plenament satisfetes.»

Què us sembla el contrast? Si aquell dia Catalunya proclamà la República Catalana, era ben palès que aquesta era—i és encara—la voluntat del poble. Si aquell dia Domingo no hagués pronunciat aquelles paraules—les que deixem anotades—i aquestes altres: «El Govern de la República té un gran interès a satisfer les aspiracions de Catalunya, molt més del que cregui el més radical dels catalanistes», és evident que avui fruiríem encara d'aquella independència que sols ens durà sis dies, perquè l'aspiració del més radical dels catalanistes era, i és, la independència; i si un català, en nom d'un altre govern, ens prometia satisfer amb escreix aquestes aspiracions, és que aquest català duia l'intent de vendre'ns.

Marcellí Domingo és un traïdor a la seva Pàtria.

***

I passem ara a referir-nos a una altra de les frases per ell pronunciades en el seu darrer míting.

«La República—digué—ha de fer que els catalans, quan s'hagi resolt el seu problema, deixin de pensar que són catalans per a pensar que són espanyols.»

Ai, amic! Quin desconeixement tan gran del problema!

Vós no deveu ignorar el que recentment ha demostrat l'illustre catalanista Francesc Maspons i Anglès.

Aquest senyor ha demostrat, amb decrets del Govern de la República Espanyola—Govern del qual vós formàveu part—, que Catalunya és un Estat. Té, per tant, el dret a la independència que vós li negueu.

Amb els mateixos arguments ha demostrat el senyor Maspons, que les lleis votades pel Parlament Espanyol necessiten per a regir Catalunya l'aprovació de les Corts Catalanes. Això sol ja ens dona la categoria de Nació que vós preteneu negar-nos amb el vostre discurs.

Per aquest motiu, és utòpic suposar que els catalans puguem mai considerar-nos espanyols, ja que això, per anys que passin de forçada convivència, mai—enteneu-ho bé—, mai no podrà assolir-ho l'Estat Espanyol.

FIVALLER

Catalanistes: propagueu NOSALTRES SOLS!; cerqueu subscriptors; ajudeu-nos. Nosaltres no cerquem enxufaments. Fem un periòdic independent.

BATECS

Si els diputats de Catalunya a les Corts Constituents espanyoles haguessin estat amaratats de sentiment racial, el seu comportament hauria estat un altre i no s'haurien guanyat, com ara, el dictat d'ineptes i covards. Inepies, ho han estat en les poques interpellacions que han fet, per desfogades, per inoportunes i per mal defensades. Covards, els hem vist en tots els moments en què es discutien articles de la Constitució espanyola que podien afectar a Catalunya; transigent amb tot, per no pertorbar una concòrdia que solament sosté una part, i han contribuït amb els seus vots a l'aprobació d'articles que són una negació per Catalunya. Heu-vos aquí la tasca que han anat a fer aquells homes tan radicals en tots els sentits: aquí a Catalunya bramuls de lleó, i allà dalt, a Castella, belar de xais, moixaines i llepades de gos.

I així hauria seguit fins el dia que es posés a discussió l'Estatut—si és que aquest dia arriba—. La única preparació que han fet pública ha estat que cada diputat tindrà una memòria referent a la qüestió d'ensenyament i de la llengua, tal com regeix en els països federats i en els Estats autònoms. Però no s'havien preocupat encara de saber jurídicament la situació actual de Catalunya, les seves relacions amb l'Estat espanyol i els drets que tenim adquirits i que podem fer valer.

Han hagut d'ésser uns benemèrits ciutadans sense cap càrrec ni representació, però que han demostrat sentir més els deures de patriotes que tots els diputats de Catalunya, els que s'han preocupat d'assebantar-se si és que teníem alguna força jurídica que donés vida al nostre voler de catalans, i si l'Estat espanyol tenia cap dret sobre nosaltres. Han estat com sempre els anònims, els rebels, els que han menyspreat els càrrecs, els que han sofert persecucions i martiris, els que han donat una lliçó de patriotisme i de serietat a tots aquests diputats que sols ho són per vanitat i aprofitar ganxuetes.

Al nostre entendre, el dictamen ara publicat amb el nom de «La Generalitat de Catalunya i la República Espanyola», és la única obra feta amb consciència i amb dignitat a favor de l'Estatut de Catalunya. En Francesc Maspons i Anglès mereix l'agraïment i les lloances dels catalans per la manera eminent com ha complert la tasca encarregada per uns bons patriotes. Nosaltres donem més importància a aquest dictamen que a tots els discursos, promeses i amenaces que han fet els homes de la Generalitat; veiem en les seves paraules serenes, però estudiant, la defensa de la nostra sobirania absoluta; és com un toc de clarí vibrant i sostingut que ha sonat en mig del marasme actual, per a senyalar el camí que cal seguir per a fer respec-

tar la voluntat nacional. Quina diferència, del raonament d'aquest dictamen a les paraules buides i contradictòries amb què pretenen guanyar l'Estatut els diputats de Catalunya.

En escriure aquestes ratlles, encara no coneixem cap comentari dels homes representatius de Catalunya referent al dictamen; potser li faran el buit; però el deure dels catalans és exigir dels seus representants que se'l facin seu i defensin les seves conclusions a les Corts Constituents de l'Estat espanyol, el qual ha de respectar i acatar la sobirania de Catalunya.

Clarament es diu en el dictamen que ningú no té cap dret per a fer ni per acceptar modificacions en l'Estatut. A remarcar aquest paràgraf: «En el supòsit que es produeixi l'eventualitat de què l'Estat Espanyol l'accepti modificant el text votat pel plebiscit, la Generalitat, a causa, precisament, de l'existència del plebiscit, no té facultats per acceptar les modificacions. Perquè en tingués, hauria estat necessari que el poble, en votar, li hagués votat conjuntament una autorització per a fer-ho; i és evident que aquesta autorització no existeix ni va ésser sol·licitada ni atorgada». Que midifin els nostres diputats el valor d'aquestes paraules i les seves conseqüències, que pensin que hi ha un tribunal internacional on es poden portar les causes dels pobles, i que les lleis amb què es regeix aquest tribunal donen la raó a Catalunya; que pensin, per damunt de tot, que «El poder de Catalunya emana del poble» i per tant ells han d'acatar la voluntat del poble i no la seva, per diputats que siguin.

Es hora encara de poder demostrar si queda una engruna de patriotisme, de dignitat i de vergonya; és en les hores que s'apropen que hem de veure en definitiva si ha servit per alguna cosa que Catalunya portés representants a les Corts Constituents de l'Estat Espanyol.

I els diputats de Catalunya, que pensin que la paciència dels catalans té un límit, que ja n'estem tips d'excuses i dilacions, que els volem veure actuar com a catalans i no com a espanyols; i que volem que compleixin la seva paraula de sacrificar-ho tot per Catalunya.

Han de tenir present que si feien befa, una vegada més, dels catalans, portant a cap la traïdoria definitiva, es farien mereixedors dels menyspreu i de l'odi de tot un poble, i un poble fora de seny, ja se sap que no respecta vides ni hisendes. El nostre poble, que ha plantat cara als seus reis i els ha exigit el compliment de les lleis, més ho pot fer amb els seus diputats, que són els seus servidors. En aquestes hores decisives, cal no oblidar que contra la traïció hi ha la venjança.

SOLUS.

Els Catalans d'Amèrica

Demano la paraula...

En el periòdic NOSALTRES SOLS! de 23 de gener hom preguntava: «Què dieu, confiat catalans d'Amèrica, que s'ha jugat amb la vostra bona fe i els vostres diners?»

Com a iniciador i fundador del primer Comitè Separatista organitzat a l'Argentina—«Nosaltres Sols!» de Mendoza—i també com a iniciador de la primera recaptació de fons per a ésser tramesa a En Francesc Macià, us haig de dir:

Els de la revista Nova Catalunya de Montevideo hem estat els primers que ens adonarem del camí desviat per on caminava el senyor Macià. Ja a l'any 1928 iniciàrem el procés. Molt hauríem volgut haver-nos equivocat; però com més hem anat indagant, més hem anat veient el nostre encert. Podem dir que hem estat profetes. I això crec que em dona dret a poder jutjar la situació actual amb bons fonaments de causa.

Fa anys que debades hom feia present la inutilitat i inoportunitat de certes faramalles. Debades i prèviament a l'arribada del senyor Macià a Buenos Aires, hom preveia i assegurava ço

que forçosament havia d'ocórrer... Els que feien de dirigents estaven cecss...

A la passada per Mendoza del senyor Macià—a qui també vaig prevenir, contrariant el seu optimisme, del que li passaria a Xile—, m'invità a una entrevista a l'hotel on s'estajava, i més tard ens ajuntàrem dues vegades més al meu domicili. Tot ço parlat em va semblar d'una buidor extraordinària. El senyor Macià volia contar-me rondalles i anècdotes del com i el perquè va poder sortir de Catalunya, per eludir un manament de captura en temps de la Dictadura. Tot molt interessant... però jo no volia perdre el temps en minúcies, i tallava la conversa per tal de sondejar el fons de les coses, i les probabilitats i elements amb què es comptava per l'esdevenidor; i no vaig trobar res més que superficialitat infantil, i manca de coordinació en les idees. Però si l'home em féu la impressió de no tenir cap condició per a dirigent revolucionari, en canvi vaig adquirir també l'arrelada convicció que la professió militar havia deixat un solc profund en el seu es-

perit. Debadés vaig cridar-lo a la concòrdia amb elements valuosos d'Estat Català que n'estaven separats. Debadés vaig arribar a dir-li, en resposta a les seves objeccions, que si aquests elements s'havien equivocat en els seus judicis—ben entès solament en aquest cas—, a ben segur que no tindrien cap inconvenient a donar-li les seves excuses, perquè qui reconeix un error, no s'humilia, ans s'enalteix. No va acceptar.

No va acceptar tampoc—sota pretext que no hi anaria ningú—el cridar una Assemblea Nacional Catalana a Europa, convidant tots els homes de tendència separatista, sense distinció d'idees. Ni tampoc va voler assistir-hi ell, en cas que ens fos possible cridar-la nosaltres.

El senyor Macià ja portava la solució de tot a la butxaca. Molt senzill... Tot consistia a fer junta... Canviar el rètol d'Estat Català pel de Partit Revolucionari Separatista Català—l'Avi canvia el rètol dels partits que presideix com de camisa, i a voltes en fa servir dos de diferents—i reclamar el nomenament, per part de les organitzacions d'Amèrica, de delegats al Comitè Central a establir-se a Europa. Aprofitant aquesta avinentesa, vaig proposar-li, ad-referendum del Comitè de Publicitat Catalana de Xile, el nomenament com a delegat d'aquest organisme d'un patriota indiscutible exiliat a França—del que vull guardar l'anonim per a no ofendre la seva modestia—, i també el senyor Macià es va negar a acceptar-lo, amb tot i reconèixer la seva puresa d'ideal i fer l'elogi de la seva vàlua. Pel que es veu, el Cap Suprem volia que els delegats d'aquest Comitè Central fossin una massa tova a les seves mans. Això del Cap Suprem, com s'anomenava el senyor Macià, és simptomàtic, i demostra a bastament el seu esperit casernari, però «sense dits per pianista».

El senyor Macià, que no és més que un egòlatra i un cas del més cru personalisme, no té complet el funcionament auricular, car el remor falaguer que li entra per una oïda no està neutralitzat per l'altra, que deuria tenir

oberta a la crítica, ço que el portaria a judicis de més ponderació.

Avui, com sempre, és i serà objecte de joguina dels aventurers; és un home desorientat i vacil·lant, sense una clara comprensió de la realitat. No té idees fixes sobre res, i no és essencialment nacionalista, ni tampoc obrerista; afalaga el sindicalisme per portar l'aigua al seu molí, segons diu en una lletra signada per ell que he llegit.

M'he deturat potser un xic massa en fer l'anàlisi de la personalitat del senyor Macià; era, però, necessari, al meu jutj, car es tracta d'un ex-separatista revolucionari. Vui pregar als lectors que em perdonin.

Cambó, Duran i Ventosa, Ventosa i Calvell, Nicolau d'Oliver, i altres ocellots del seu entorn, no m'interessen tant; són simplement la gent verbalista que té fet el divorci entre la idea i l'acció.

Aguadé, Gassol, i altres satèl·lits, pateixen de ço que Lenin anomenava «malaltia infantil de l'esquerrisme» o sigui actitud d'esperits revolucionaris de poca maduresa, que veuen en les idees i en els programes una expressió de mobils i emocions revolucionàries, ans que un mitjà de realitzar la revolució.

Finalment, crec que cal, com més aviat millor, convocar l'Assemblea Nacional Catalana reconeixada desde fa molts anys per l'inclit patriota M. Masó i Llorens, i ací a Amèrica pel plograt amic i company Josep Abril Llinés, de Santiago de Xile, corroborada al seu temps per la nostra revista *Nova Catalunya* de Montevideo, i patrocinada avui, segons sembla, per la benemèrita Unió Catalanista, a fi de crear el veritable front únic separatista, amb un ideari liberal i humà, que sigui el baluard de les nostres aspiracions, ara que els falsos apòstols estan mercadejant la túnica de Catalunya; i amb el ben entès que és preferible comptar amb menys, però bons treballadors, que permetre que un sol xerraire tingui dret i ocasió d'infiltrar-se a les nostres rengleres.

JOAN B. GACIA

Mendoza (Rep. Argentina), 8-3-32.

resolució muscular, és a dir, sense que cap múscle no estigui en contracció, feu inspiracions profundes pel nas comptant fins a 20 durant la inspiració, i 20 durant l'expiració; si no us és possible arribar a comptar fins aquesta xifra, esforceu-vos per acostar-vos-hi.

Davant d'un mirall, el cos nu fins a la cintura; el cap dret, el pit sortit, el cos de peu dret en actitud correcta, amb els peus tocant-se de talons i separats de les puntes, inspireu lentament pel nas, tot portant els braços cap endavant i després en creu ben endarrera; manteniu la inspiració immòbil durant uns segons, i expireu tornant els braços cap endavant i després cap avall fins el costat de les cuixes. Repetiu l'exercici diverses vegades, matí i vespre.

Les inspiracions s'han de fer sempre pel nas, perquè així l'aire arriba calent i humit als pulmons i s'eviten els inconvenients del refredament dels bronquis i pulmons; també la respiració pel nas té l'avantatge de purificar l'aire dels microbis i de la pols que porta, que queden retinguts pels pèls que hi ha a l'entrada del nas i a la primera porció de la via nasal.

L'expiració és preferible que sigui també pel nas, perquè l'aire expirat escalfa altra vegada la mucosa nasal; amb tot, l'expiració per la boca no té els inconvenients de la inspiració feta per aquesta via.

Quan hi ha dificultat a respirar pel nas, cal consultar tot seguit l'especialista.

DR. J. SOLER I DAMIANS.

Nosaltres Sols!

amb motiu d'haver fet l'any de la seva aparició, publicarà un número extraordinari el proper dia 2 d'abril

Estudis d'organització

L'home d'acció i el cap

(pel General Rampont)

Al mig d'aquesta agitació general, aprengeu de guardar la calma i la vostra sang freda; aprengeu que tot es pot fer actuant amb activitat, sense egoisme i sense esperit d'arribisme.

Si queu vós mateix ajudant dels altres. No us prengueu el costum maligne de voler controlar als altres; controleu-vos vós mateix abans. Jo he decidit... jo he fet? Jo he imposada aquesta regla als meus subordinats, l'he complida jo?

I fent les rectificacions oportunes, arribareu a moure-us damunt d'una línia de vida ben dreturera.

Recordeu-vos de tres coses que va dir un dels general més grans de la història:

- Reunió de forces;
- Activitat;
- Ferma resolució de morir amb glòria.

Cal ajuntar avui en aquests mots «la ferma resolució d'actuar honradament» i tindreu el viat que us menarà al cim del vostre ideal.

Ah! quina joia, quina veritat enclou en la vida d'un patriota les paraules «Ferma resolució de morir amb glòria». Ve't ací la definitiva regla de l'home que segueix la via dreturera, i que la mort no l'esfereix. Quan hom obeeix a aquests homes, l'obediència sembla lleugera. Hom aprecia la força creadora del principi d'autoritat, car tot home de caràcter demana ésser comandat fermament.

Cap capítol no pot desconèixer la virtut d'aquest principi, sobretot quan ell posa pel damunt dels seus interessos personals l'interès superior de la Pàtria.

Els caps que tenen el foc sagrat, que tenen el gust de la responsabilitat, que tenen una devoció total a la funció llur, són els millors forjadors de la gran desena nacional.

(Seguirà)

El vaixell fantasma

XXII

(Episodi del complot de Sir Roger Casement i de la revolució irlandesa de 1916, pel Capità Karl Spindler, comandant del creuer alemany «Libau».)

«Co que ens esperava no ofería dubte. La captivitat era tot ço que podíem esperar de més favorable. Si els anglesos estiguessin de mal humor, la nostra sort podia esdevenir pitjor. Mentre nombrosos vaixells es reunien al lloc on havíem enfonsat el nostre, ens dirigíem lentament vers el «Bluebell». Mentre ens acostàvem, vèiem ço que era inimaginable creure. Tota la tripulació ens esperava jusell en mà. Tots els canons i totes les metralladores del creuer auxiliar estaven dirigits vers nosaltres i vigilaven tots els nostres moviments.»

«Quina por podien tenir, els anglesos, de 22 soldats alemanys sense defensa? Per a fer-me conèixer, jo hem vaig aixecar i vaig fer un gest amb la mà. Però com que ningú feia o semblava no fer cap atenció a nosaltres, jo hem vaig posar a cridar que nosaltres pertanyíem a la marina militar alemanya i que reclamàvem la protecció que ens conferia el nostre drap blanc. Al cap d'alguns minuts se'ns respongué del creuer: «Que el capità vingui tot sol a bord!» Llavors vaig poder veure de prop els nostres enemics. Ben al contrari de les tripulacions de guerra de la marina britànica, aquesta anava vestida de la pitjor manera i bruta. Sols uns quants homes portaven uniforme. Un dels metges portava pantalons de civil amb una jaqueta d'uniforme. L'armament d'ells era d'allò més variat. Tota la tripulació duia a la mà armes de tota mena i qualitat. A més de tota aquesta parada guerrera, els crits i amenaces no paraven un moment. Així que vaig baixar del meu canot, els oficials vingueren a mi revòlver en mà.»

«Al fi de l'escala jo vaig trobar un petit lloctinent, que m'indicà de seguir-lo vers el pont de darrera. Jo vaig creure que allí es trobaria el seu comandant. Tota la tripulació m'enronava jusell en mà. A l'ordre del lloctinent, deu homes vingueren d'entre ells i es col·locaren prop meu. Com extraordinari, tots els oficials desaparegueren. Vegí solament el metge, que, amagat darrera un projector, contemplava l'escena. Llavors jo vaig tenir un funest presentiment. Era possible que els anglesos burlessin el dret internacional? Jo no ho podia creure; però ço que arribà minuts després, demostra que no m'equivocava.»

«Jo em trobava a l'extrem del vaixell, directament davant el pal de la bandera. Amb veu tremolosa, el lloctinent donà una ordre. Els sis homes que feien mig cercle davant meu, prepararen els seus fusells. Llavors una tempesta d'injúries i d'amenaçes s'aixecà de darrera la tripulació. «Afuselleu-lo, aquest porc d'alemany!» «No val un tret! Mateu-lo com un gos!» Ningú no donà ordre de fer callar aquella gent. Amb certitud se m'anava a malar sense esperar cap interrogatori, i darrera meu els meus homes. Llavors vaig dir al lloctinent, amb paraula ferma i polida alhora, de conduir-me davant el seu comandant, abans de fer res. El meu homes, que des de les embarcacions contemplaven aquest espectacle, em feren senyets de venir al meu favor. Jo, amb senyals, els veig fer entendre que no comprometéssin la situació. Vaig reunir tot ço que sabia d'anglès i vaig reclamar al lloctinent, amb to enèrgic, d'ésser conduït a presència del seu comandant. Com semblava que el lloctinent vacil·lava, vaig cridar fortament perquè tothom em sentís: «Si en lloc de tractar-nos com a presoners de guerra ordinàries, teniu la intenció de repetir els assassinats del «Baralong II», aneu tot seguit a prevenir al vostre comandant que el govern alemany farà afusellar dos oficials britànics per cada un de nosaltres que afusellereu aquí!» Aquesta declaració semblà impressionar vivament els anglesos, car els crits s'apavagaren i el lloctinent manà abaixar les armes als seus homes. Al mateix temps un matalot anà a portar aquest missatge vers l'avant del vaixell. Al cap de quinze minuts, el matalot va tornar i va parlar a l'orella del lloctinent. El lloctinent manà d'acostar-se els meus homes, i fórem escrupolosament registrats. Tothom quedà parat en veure que no se'ns trobaven armes ni cap paper secret. Llavors se'ns féu baixar, i jo vaig ésser separat dels meus homes. El lloctinent s'excusà dient que ell anava a complir les ordres rebudes. Les màquines del «Bluebell» es posaren en marxa, i entràrem probablement al port interior. Mitja hora més tard, ens feren descendir en una xalupa i ens portaren, entremig d'una formidable escorta, al vaixell almirall. Els oficials i la tripulació es mantingueren al pont. La recepció fou extremadament freda. Vaig tenir ocasió encara de prevenir els meus homes que vigilessin i no es deixessin embriagar ni enganyar. Els meus oficials i jo fórem conduïts a una bateria del darrera del vaixell-almirall. Vàrem ésser convenientment alimentats.»

«Els oficials anglesos, des d'aquest moment, es portaren amb nosaltres amb gran atenció. Alguns oficials ens digueren la seva admiració per la nostra expedició, que alguns qualificaren de molt «smart». Cap a la tarda un vapor ens conduí a l'illa Spyke, rodejada de fortalises i que es trobava a la meitat del port. Pels vaivens, vaig deduir que es tenia por que els irlandesos intentessin alliberar-nos. La revolució irlandesa havia ja esclatat, doncs? On devia ésser Roger Casement? La nostra escorta devingué considerable. Fórem conduïts per vuit oficials i una companyia sencera. Pel camí, la població irlandesa ens llençà paraules encoratjadores. Ens allotjaren en habitacions separades i fortament entreixades. Les sortides estaven vigilades per sentinelles dobles. Les muralles, molt altes, ens privaven de veure ço que passava a l'exterior. Un home vestit de pastor protestant, ens vingué a veure en la nostra cèl·la. Vaig tenir el presentiment que seríem afusellats allà darrera aquelles altes muralles. El pastor venia sens dubte a portar-nos els darrers consols. Però aquestes temences meves, aviat no tingueren fonament. Aquest pastor traí massa aviat la seva verdadera condició. Fou inhàbil, i quan se'm donà a conèixer com un «irlandès entusiasta», tot seguit vaig endevinar l'engany. La nostra estada al fort durà ben poc temps. Al cap de dues hores, fórem conduïts al creuer. Jo crec que amb l'emoció, les autoritats angleses no sabien ben bé què calia fer de nosaltres, i alhora posar-nos en lloc més segur.»

(Seguirà)

Consideracions sobre educació física

XI

L'educació física aplicada a la respiració. — La cèl·lula nerviosa és, dintre totes les cèl·lules, la més àvida d'oxigen, i també la més sensible a l'acció de les toxines endògenes (àcid carbònic, residus de la vida cel·lular, etc.), tan abundant en la sang del sedentari, i als verins exògens (aire viciat per la respiració, alcohol, cafè, etc.); per aquest motiu una bona ventilació cerebral assolida amb l'educació del múscle diafragma i dels seus auxiliars els múscles inspiratoris i expiratoris, desintoxica el cervell i normalitza i intensifica les seves funcions.

Una de les principals funcions del cervell és l'atenció, la qual està en raó inversa amb la respiració. Tant és certa aquesta afirmació que per a expressar gràficament la profunda atenció del públic a les paraules de l'orador o a l'execució d'una peça musical, solem dir: no és sentia ni respirar! És a dir, que la respiració dels oients era tan superficial, tan tènue que es feia imperceptible. Aquesta respiració tan superficial és la que esgota l'atenció. Efectivament, mentre el cervell treballa (i l'atenció és un treball de les cèl·lules cerebrals), necessita, com els altres òrgans, els elements nutritius aportats per la sang, però també necessita que aquest plasma li porfi una gran quantitat d'oxigen que és tot seguit consumit per l'activitat cerebral; però com que mentre tenim concentrada l'atenció instintivament retenim la respiració, l'oxigen disponible llavors és escàs i la sang es torna negra, i el cervell, intoxicat amb l'àcid carbònic de la sang, perd la facultat de l'atenció. Per aquest motiu les curtes recreacions concedides als escolars entre classe i classe, invertides en jocs violents o en la inacció, no serveixen per a recuperar l'atenció: els primers perquè augmenten encara la quantitat d'àcid carbònic existent a la sang amb el treball de les importants masses musculars que entren en acció, i la inacció, no la modifica; però si s'aprofita els temps fent uns exercicis de gimnàstica respiratòria ben

executats, desapareix la fatiga mental i els infants recuperen la facultat d'estar atents a les noves explicacions del mestre. Es per això que el treball intel·lectual intensiu normal, sols és possible acompanyat d'una potent oxigenació de la sang mantinguda per una gran capacitat respiratòria; llavors queda temps a l'escolar per a dedicar-lo a l'esplai i als jocs necessaris a la seva edat, i a l'home per a les necessitats de la vida de societat.

Cal aprendre a respirar bé. Per a respirar bé, cal estar de bon humor, sentir-se optimista i alegre, diu el doctor Pauchet. Inversament, si respireu bé, estareu de bon humor i sereu optimistes. La respiració purifica la sang amb l'oxigen, expulsa l'àcid carbònic i excita directament les glàndules de secreció interna, que asseguren la salut. El pulmó, glàndules de secreció interna, continua el doctor Pauchet, està en relació amb tots els òrgans de l'economia, i cada vegada que exciteu el pulmó, exciteu totes les glàndules que funcionen millor; la vostra vitalitat augmenta. Heu d'aprendre a respirar profundament i a expulsar completament l'aire contingut dins dels pulmons. Dormiu amb la finestra oberta, ventileu les cambres del vostre pis, viviu tant com pugueu a l'aire lliure. Si porteu una vida sedentària, feu les vostres curses a peu tot respirant profundament pel nas. Si aquesta super-respiració us fatiga, si us atordeix, això prova que la gimnàstica respiratòria és eficaç; aquests lleugers trastorns aviat desapareixeran. Els infants mandrosos; els individus pàl·lids, els homes de múscles febles, de pit estret, de cara magra respiren malament, respiren poc intensament. Apreneu a respirar, i us transformareu físicament i mentalment. La respiració encara combat el restrenyiment, facilita les digestions, per l'intermedi del diafragma determina un veritable auto-massatge dels òrgans abdominals. Destruïx també les toxines i els residus alimenticis. La respiració fortifica els febles i fa amagrir els obesos.

Dos exercicis senzills per aprendre a respirar bé. Asseguts i en completa

NOSALTRES SOLS!

Periòdic Nacionalista Radical
ADMINISTRACIÓ: PL. 10, PRAL. BARCELONA

BUTLLETÍ D'INSCRIPCIÓ

En _____ que viu al carrer _____ n.º _____ de _____ se subscriu a NOSALTRES SOLS!, satisfent ses quotes per _____ de _____ de 1932

Preus d'inscripció: Per trimestre, 3 ptes.; semestre, 6 ptes.; i un any, 11 ptes. Donatius de protectors a voluntat.

Les Arts

Les Exposicions d'Art patrocinades pel nostre Ajuntament, que foren suprimides durant la Dictadura, ara, amb motiu de la represa de les mateixes, han topat amb greus esculls. Hom veu que els artistes no s'acaben d'entendre. Les diferències sorgides d'un i altre grup les han entrematcats fins a posar-les en perill.

Darrerament s'ha alçat una veu, ben qualificada per cert—Marius Gifreda—, i nosaltres ens hi sentim absolutament d'acord. És l'hora de les bones voluntats. Cal que les exposicions de Primavera siguin una realitat.

Hora és que els nostres artistes, els que estan al cim—els consagrats—i els que lluiten de baix estant, com els que tot just vénen a la palestra—els valors de demà—, s'uneixin i deixin l'esperit de botigueta.

Es l'hora de la concòrdia. Però de la concòrdia veritat, deixant de banda ismes i fòbies.

Però—i ací sorgeix un però—aquestes exposicions d'art, no deuen haver d'ésser una continuació d'unes quantes capelletes; no hi ha d'haver banderines. Si aquestes exposicions haguessin de servir per a ésser un festí canibalesc, tot i dolent-nos-ens, posar, preferiríem que no finguessin realització.

Es de creure, però, que el bon sentit—quí ho dubta?—inspirarà els nostres artistes, pintors i escultors, mentre fem vots per a l'èxit dels Salons de Montjuïc i de Barcelona.

L'Emili Ferrer exposa, a les Galeries Laietanes, dibuixos i estampes d'un decorativisme espiritual i d'una finor ben marcada. L'obra d'aquest artista s'ha anat fent inconfusible; personal i reeixit és el seu art.

Les realitzacions decoratives, d'un substancial bon to, d'estilització moderna, on hi és la coloració, d'innegable encert, ben conjugada que fa que el dibuixant aparegui amb la paleta del pintor, dins el conceptisme decoratiu. En aquest aspecte, ens plau citar: «Taverna de Toulon», «Taverna de mariners» i «Estampa veneciana».

Les estampes romàntiques—i ací és on ens plau més l'obra interessant d'Emili Ferrer—són belles estampes que tenen l'encís i la gràcia de les del divuitè segle. Remarquem, al nostre judici, «L'atrancament de la diligència» i «El fugitiu», realment magnífiques; «El conspirador», «Carmen» i «Una representació teatral a Castellà», molt encertats i justos d'ambient.

Josep Ariet exposa, a les mateixes Galeries, pintures executades amb fidelitat. Citarem, entre ço més reeixit a parer nostre, «Cami de la cova», «Vallcarca al capvespre» i les impressions «Cingles a Sant Miquel» i «Nota» fresques de color i espontànies.

Carme Osés exposa també a les Galeries Laietanes. La seva obra és agradosa i obté realitzacions ben simpàtiques.

ANTONI ROCA

NOTICIARI

Oleguer Junyent ha realitzat amb força èxit una exposició de pintures a la Sala Busquets.

* El pintor Joan Colom ha inaugurat una exposició de pintures a l'Ateneu Arenyenc, d'Arenys de Mar.

* La Casa de Catalunya a Madrid ha organitzat una exposició a base dels artistes que componen l'entitat Saló d'Evolucionistes.

AVIS D'ADMINISTRACIÓ

Es prega a tots els subscriptors i responsables que tinguin quotes o liquidacions de NOSALTRES SOLS! pendents, que vulguin trametre-les com més aviat millor, car ens és convenient practicar a fi de mes un estat general de comptes.

FARMACIA

J. Ciurana

Acreditada per l'honrada empra en la preparació de les receptes. Aigües minerals Específics

■

ESCUDILLERS, 61 i ARAI, 2
BARCELONA

Seixanta mil catalans separats de la pàtria

Per la Unitat de Catalunya

El destí dels pobles és ben imprevisible. Qui havia de preveure, en temps del seu esplendor, el futur de Catalunya? Ningú no hauria dit mai que aquella nació tan rica, poderosa i intel·ligent perdria al quinè segle la llibertat i poc després li seria arrencat del seu cos territorial un setanta per cent del seu contingut; que a València i les Illes Balears se les faria viure una vida a part de la de Catalunya i que, seguint el temps, l'ubèrrim Rosselló amb el Conflent fóra anexionat a França, i en dividir l'Estat espanyol, cap als mitjans del divuitè segle, el seu format administratiu en províncies, una faixa de la Catalunya estricta fóra conferida a l'Aragó, i tot això mentre aquest Estat, fent d'hereu escampa del patrimoni de Catalunya, de derrota en derrota, perdia Milà, Sardenya, Sicília, els comtats d'Atenes i Neopàtria i les factories-protectorats de Tunis i Trípoli.

Volem fixar-nos d'una manera preferent, però, en un dels aspectes d'aquest trist destí nacional de la nostra Pàtria. Entre el Noguera-Ribagorçana i el Cinca s'estén una ampla faixa de terra, que no baixa de mil quilòmetres, la qual, a pesar de la perfídia a desnaturalitzar-ne els pobles que hi ha enclavats, es manté ben catalana malgrat els seus naturals es reguin aragonesos perquè l'Estat espanyol els va agregar a les províncies d'Aragó ara deu fer uns 98 anys.

Prou fan que de Montroig en diguin Monroyo, que el Massalió el denominin Mazalón i així d'altres. La catalanitat, saba racial inestroncable, ressurteix puixant contra l'assimilisme aragones i fins contra la ignorància del seu origen català pur dels nostres germans de la Pàtria que poblen aquelles nobles terres de la Catalunya estricta.

Dels cent mil habitants que compta la província de Saragossa, uns vint o vint-i-cinc mil són pròpiament catalans.

Com a demostració palesa de la importància que té aquesta amputació de terres nostrades, aquí va una llista dels pobles catalans llevats a Aragó des del 1833:

- Albelda, Alcampell, Aller, Ardau, Arenys de Lledó, Arnes.
- Baells, Balldelou, Ballóbar, Becit, Benabarre, Benavent, Bellmunt, Betesa, Bonances.
- Caladrons, Calacèit, Calasanc, Camponeles, Camp, Caseres, Castellroig o Castellorrog, Capella, Caretes o Carretes, Castellerós, Castigaleu.
- Espés, Estopinya.
- Faió, Favara, Fet, Font d'Espalda, Fórnoles, Fraga
- Gabasa, Graus, Güell.

Cel obert

Un amic nostre, que figura a les rengleres d'Acció Catalana, ens deia molt ingènument: —Home!... trobo que els separatistes no hauríeu d'anar a les eleccions.

—I això! Per què?

—Molt senzill; eleccions i intervenció administrativa és una porqueria. Tothom s'hi empastifa. Si també us malegeu vosaltres, ja no sé què ens restarà a Catalunya!

Ens la apuntem. I en trametem còpia al Partit Catalanista Republicà... per tal que se n'assabenti En Nicolau d'Oliver!

L'Estat lliure d'Irlanda ha tramès al Govern britànic un document pel qual es recaba no haver de satisfer els tres milions de lliures esterlines amb què tributa Irlanda a Anglaterra, i la supressió del jurament de fidelitat a la Corona.

Per ara Irlanda no fa més que imitar Catalunya. Car aquí, amb un macianisme exemplar, anem obtenint tot el que volem. I allò que no ens ho donen, ens ho prenem... amb una paciència angelical. Per ara l'Estatut mateix ens l'han enviat a Cestona a prendre les aigües i probablement haurà d'anar una temporada a Sant Sebastià a refer-se una mica amb bany de mar i de sol.

... morenet ens agradarà més. Veritat, senyor Azaña?

El Govern espanyol, amb el referèndum de les Corts, ha concedit una subvenció a la «Casa de España» de Barcelona.

Juseu.
La Canyada de Vèric, La Codonyera, La Fresneda, La Jusebrosa, La Pobla de Fontova, La Pobla de Roda, La Portellada, La Sorollera, Lascuarre, Lledó, Llitera, Llussàs.

Maella, Mas de les Mates, Mas de Llaurdó, Mas del Llaurdó, Massalió, Maquinença, Merlí, Montanyana, Montroig.

Nonas.
Peralta de la Sal, Pena Roia, Poroig, Pilça, Pont de Suert.

Rafels o Rafals, Roda.
Sapeira, Sant Esteve del Mall, Saganta, Santa Lieria, Saidí, Santorens, Serradui.

Tamarit de Llitera, Torre del Comte, Tolva, Torre d'Arquers, Torrelaribera, Torrelvella, Torrent del Cinca. Vallalgorta, Vall de Bardagi, Vall del Tormo, Valljonquera, Vallderoures, Vall de Lierp, Viacamp, Veranug.

Aquests pobles, en conjunt, compten amb una població, d'uns seixanta mil habitants, que, si no és catalana en un tot, ho és en la seva immensa majoria.

Molts són els esforços realitzats per a aragonitzar aquestes terres; per tant, no és pas d'estranyar que la parla castellana sigui extensa en algunes poblacions, molt particularment en aquelles que, incendiades i destruïdes per les tropes castellanes en les guerres de Catalunya contra l'imperialisme d'Espanya, foren després repoblades pels propis incendiàries, desposseïdes per usurpació dels drets de propietat particular als primitius catalans que les habitaven. Entre una cosa i una altra, però essencialment a conseqüència de la divisió artificial i anticatalana portada a cap per l'Estat espanyol, la gent creu de bona fe que és aragonesa.

Hi ha el cas de Graus, que és típic. Ell retrata l'estat paradoxal de l'espiritualitat d'aquells germans de nissaga. Hem vist en un periòdic regionalista d'allí que és titulat aragonesos de «primera força». I el més bonic del cas és que gairebé tots els cognoms d'aquests aragonesos de primera força són catalans.

Pobra de la Pàtria que perd l'amor dels seus fills!
Emperò, per damunt d'aquest desamor, per damunt de les invasions per dret de guerra, per damunt d'una minoria marcadament aragonitzada, hi ha una realitat històrica incontrovertible: que aquelles terres són terres catalanes, són patrimoni nacional de Catalunya que, voluntàriament, no hi podem renunciar.

Els que apreciem Rovira i Virgili com a historiadors—si bé no com a pen-

sador—hem de dissentir totalment d'ell quan afirma que els catalans del vell Principat no volem dominar, enllà del Cinca, l'antic reialme de València, ni, enllà de la mar, les illes properes; ni, enllà del Noguera Ribagorçana, el bocí de comarca de llenguatge català que hi ha a la part occidental de les províncies aragoneses.

Pot passar ço de València. I ens hem de resignar respecte a ço de Mallorca. No són terres genuïnament catalanes. Són terres d'expansió i de conquesta realitzades pels nostres reis. Emperò amb la Ribagorça catalana i amb tota una rastellera de pobles nostres, catalans per orígens i per les altres característiques que donen fesomia als pobles, ah, no us ho penseu pas, amic Rovira. No s'hi pot renunciar. Tard o d'hora, Catalunya reclamarà els seus drets de domini sobre unes terres seves, usurpades per abús en les lleis dictades en hores que l'esperit nacional dels catalans estava absent.

I això ho farà Catalunya, sense que se la pugui titllar d'imperialista, ni tan sols de què obra amb ànsies pan-catalanitzadores.

Amb molt menys drets que Catalunya damunt les terres alludides, Espanya manté l'ocupació del Nord del Marroc, i s'han motivat guerres i conflictes internacionals en aquests darrers segles d'afany de domini i de poc sentiment d'humanisme. Atiant els odis i desagermanant pobles s'han aixecat imperis, grans Estats, que han mantingut la més gran injustícia i han empobrit les gents i han evitat la difusió de la cultura. Què no fóra avui Catalunya, si el destí no li hagués estat tan advers?

Catalunya sencera, sense desmembraments, amb la seva Ribagorça, el seu Rosselló i el Conflent, bo i federada amb València i Mallorca, hauria d'envejar alguna cosa a una Suïssa, a una Holanda o a una Dinamarca?

Mentre que avui és una simple «regió»... amb molt reduïdes perspectives d'autonomia que degenerarà en autonomia, dins d'un Estat que li ha esventat son ric patrimoni i que li ha amputat, desvirtuant ensem l'espiritualitat dels seus 60.000 pobladors, més d'una setantena de pobles del seu territori nacional estret.

No. Catalunya no hi pot renunciar. Aquelles terres, aquells pobles i aquells catalans—catalans malgrat ells—són d'ella. Li pertanyen per drets històrics, per legítims drets de possessió, per clam de justícia contra l'espòli i perquè tard o d'hora el crit de la sang ajuntarà germans amb germans de çà i enllà del Noguera Ribagorça.

La «Casa de España» és, com no tothom sap, una societat «hidalgua» que té envers nosaltres la sana intenció de colonitzar-nos.

Ella ha organitzat la «Campanya pro ensenyanza en castellano», ha estat autora o coautora del miting de l'Iris Park, etc. En fi, és un baluard de D. Clodoaldo a la nostra terra.

Tanta concòrdia i comprensió ens ofega. Ja mig asfixiats encara tenim alè per a cridar: Visquen els nostres «hermanos» de l'estepa!; Visquen Les Hurdas!... naturalment, visca «la enseñanza en castellano».

El Director general de Primera Ensenyança espanyola, rebut amb tants afalacs pels esquerristes suars, va dir a Girona: «Respetad la conciencia infantil. Nadie tiene derecho a torcer su inclinación y todos debemos evitar que se deforme la conciencia del niño. La escuela debe ser la libertadora de la conciencia del niño. Debe ser igual el respeto a la conciencia del niño que del maestro.»

Ai, senyor Llopis! Però, això, fareu maneres que no es compleixi amb els mestres catalans i amb els infants catalans! Per a vos alliberar vol vir... pan-espanyolisme!

En ocasió d'ésser retornada per a Sant Martí de Canigó una campanya que, amb la revolució francesa anà a parar a l'església del Tura d'Olot, el gran restaurador d'aquell monestir, bressol, com Ripoll, de la nostra consciència històrica medieval, el venerable bisbe de Perpinyà, monsenyor de Carselade, féu ofrena del calze de la seva primera missa a la Verge del Tura d'Olot, i digué aquestes paraules: «Sàpiguen tots els catalans que, en voler de Nostra Dona del Tura a Sant Martí de Canigó, la campanya no surt de Catalunya; al Rosselló, també «som i serem gent catalana». Aquestes paraules foren dites no fa un mes. Nacionalistes catalans! arreu hi ha ànimes isolades que esperen el moment d'una col·laboració definitiva en tots els ordres!

Un altre que ens hi mancava! En Carles Buigas, amb to de suficiència, disserta difusament en un article en l'Eco de los difuntos sobre els «nacionalismes exaltats».

Caram, caram! Veritat, senyor Buigas, que fan més bonic els nacionalismes dels de la Lliga, l'Acció i l'Esquerra? Perquè tals nacionalismes, ni carn ni peix, no són capaços d'exaltar-se... però fan exaltar als qui tenen noció de la Llibertat i de la Justícia, fona-

Del Partit Separatista Català

Visca el front únic

Visca el front única català! Catalunya l'exigeix, i el poble el reclama, perquè veu que ja no pot tardar el jorn en què esclati la lluita; i sense el front únic, Catalunya no podria conquerir, jamai, sa completa llibertat.

No som tots fills d'aquesta terra? No volem tots veure-la ben aviat lliure i governada per ella mateixa?

Doncs, per què estem separats? Unim-nos! Catalunya ho exigeix; i quan Ella, la Pàtria, reclama quelcom dels seus fills, aquests, mai per mai, no l'hi poden negar.

I encara que hom sigui jove, i encara que potser no tingui prou experiència, experimenta immensa alegria, en llegir en les planes d'aquest setmanari l'anunci de la constitució del partit separatista català, dintre el qual entraran totes les forces nacionalistes d'un i altre cantó, per formar el nostre front únic... el front únic que ens ha de portar a la victòria, dessota la nostra estelada bandera, i conquerir per sempre més la nostra independència.

I ara, amb totes les nostres forces i el nostre entusiasme, cridem tots junts, catalans, i confiem en la seguretat del nostre proper triomf.

Visca el Front Unic Català!
Visca el Partit Separatista, que ha de dur la Llibertat de Catalunya!

AMADEU CLAPÉS

Noves

Ha mort, ben jove, En Joan Bartrés i Jarque, bon catalanista, fill d'En Joan Bartrés i Baster, fundador de l'Escola Catalana gratuïta Mossèn Cinto.

En manifestar la nostra condolència, trametem als familiars del bon patriota perdut la més sincera expressió del nostre sentiment.

En l'estatge del Club Esportiu Catalunya (Pl. 7, pral.) demà diumenge, a un quart de cinc de la tarda, funció a càrrec de la Companyia Escoté-Vicens, posant-se en escena: «El Mistic».

Invitacions i programes, com de costum, al conserge.

ment decisiu de la Pau. Els mestres, catedràtics i professors de tot el món, senyor Buigas, no us diran altra cosa, i principalment si són d'un poble on l'opressió encara—en ple segle XX!—predomina. Consulteu-los bé, senyor Buigas, i restareu satisfet de la vostra teoria. Ans que la solidaritat amb l'univers, és la solidaritat amb els qui pensen i senten com nosaltres.

Felicitem de tot cor als nostres estudiants universitaris. Desitgem que siguin sempre un exemple perenne, per a felicitar-los més sovint i encara, si pot ésser, per coses més grans. Avant!, la raó ens assisteix; avant! És la nostra consigna!

Jaume Compte fou obeequitat amb un verumut d'homenatge. Hi assistiren, entre altres, elements de la Unió Catalanista i de Nosaltres Sols!, amb l'ànim de testimoniar el seu afecte al nacionalista benestimat. Fou un acte molt concorregut. Llàstima que els organitzadors, convertint-lo en pueril estratagema partidista, en llevaren part de la seva agradabilitat.

IMPRENTA RAFOLS: PORTAFERRISSA, 15, int.

JOGUINES CATALANES

MODERNES

A LA FAMOSA

CLINICA DE BEBÈS

Tapineria, 6

(prop Via Laletana)